

Liturgie voor de dienst van zondagmorgen

15 augustus 2010 in de Boomgaardkerk te Heerjansdam

VOORBEREIDING

Aanvangslied:	Psalm 62:1 en 6
In Memoriam	
Stilgebed	
Lied:	Evang.Lb. 413:1 en 4
Bemoediging en groet	
Klein Gloria	Klein Gloria
Verootmoedigingsgebed	
Woord van vergeving	
Lied:	Gezang 440:1 en 2
Gebed om verlichting met de Heilige Geest	
Kinderen naar de nevendienst	

DIENST VAN HET WOORD

Schriftlezing:	1 Tim. 6:1-20	
Lied:		Gezang 21:2, 5 en 6
Preek		
Lied:		Evang.Lb. 145

DIENST VAN DE GEBEDEN EN GAVEN

Dankgebed, voorbeden, stil gebed, onze Vader	
Inzameling van de gaven	
Slotlied	Evang.Lb. 396
Zegen, gezongen amen	Gezang 456:3

Schriftlezing: 1 Tim. 6:1-20

- 1 Wie het slavenjuk draagt, moet zijn meester hoogachten, zodat Gods naam en de leer niet worden bespot.
- 2 Een slaaf die een gelovige meester heeft, mag zijn meester niet zijn respect onthouden omdat ze broeders zijn. Integendeel, hij moet hem met nog meer inzet dienen, juist omdat hij met degene die van zijn diensten gebruik maakt, in geloof en liefde verbonden is. Onderwijs dit alles en spoor ertoe aan.
- 3 Iemand die iets anders onderwijst en niet instemt met de heilzame woorden van onze Heer Jezus Christus en de leer van ons geloof,
- 4 is verblind. Zo iemand begrijpt niets, maar is ziek door zijn geredetwist en geruzie; dat leidt tot afgunst, onenigheid, laster en kwaadaardige verdachtmakingen,
- 5 en tot eindeloos gekrakeel tussen mensen van wie de geest verziekt is, die van de waarheid beroofd zijn en denken dat het geloof hun geldelijk gewin brengt.
- 6 Maar voor wie tevreden is met wat hij heeft, is het geloof grote winst.
- 7 Wij hebben niets in deze wereld meegebracht en kunnen er ook niets uit meenemen.
- 8 Wij hebben voedsel en kleren, laten we daar tevreden mee zijn.
- 9 Wie rijk wil worden, staat bloot aan verleiding, raakt in een valstrik en valt ten prooi aan dwaze en schadelijke begeerten die een mens in het verderf storten en ten onder doen gaan.
- 10 Want de wortel van alle kwaad is geldzucht. Door zich daaraan over te geven, zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben ze zichzelf veel leed berokkend.
- 11 Maar jij, een dienaar van God, moet je hier verre van houden. Streef naar rechtvaardigheid, vroomheid, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid.

- 12 Strijd de goede strijd van het geloof, win het eeuwige leven waartoe je geroepen bent en waarvan je in aanwezigheid van velen zo'n krachtig getuigenis hebt afgelegd.
- 13 Ten overstaan van God, die alles in leven houdt, en Christus Jezus, die voor Pontius Pilatus een krachtig getuigenis heeft afgelegd, draag ik je op
- 14 je taak vlekkeloos en onberispelijk uit te voeren, totdat onze Heer Jezus Christus verschijnt
- 15 op de dag die is vastgesteld door de verheven en enige heerser, de hoogste Heer en koning.
- 16 Hij alleen is onsterfelijk en hij woont in een ontoegankelijk licht; geen mens heeft hem ooit gezien of kan hem zien. Aan hem zij de eer en de eeuwige kracht. Amen.
- 17 Draag de rijken van deze wereld op niet hoogmoedig te zijn en hun hoop niet in zoiets onzekers te stellen als rijkdom, maar op God, die ons rijkelijk van alles voorziet om ervan te genieten.
- 18 En draag hun op om goed te doen, rijk te zijn aan goede daden, vrijgevig, en bereid om te delen.
- 19 Zo leggen ze een stevig fundament voor de toekomst, en winnen ze het ware leven.
- 20 Timoteüs, waak over hetgeen je is toevertrouwd en mijd het goddeloze gepraat en de tegenstrijdigheden van wat ten onrechte kennis wordt genoemd
- 21 en wordt verkondigd door mensen die van het geloof zijn afgedwaald.

Strijd de goede strijd van het geloof, win het eeuwige leven waartoe je geroepen bent. 1 Tim. 6:12

Gemeente van onze Here Jezus Christus, vandaag de laatste preek van een serie over de eerste brief van Timoteus. Vanmiddag in Kijfhoek en volgende week wil ik ook serie over de tweede brief aan Timoteus afronden. Waar gaat het kort gezegd vandaag om in wat Paulus schrijft? Paulus beschrijft de situatie tussen slaven en meesters. Mensen die niets hebben en mensen die rijk zijn. Het tweede wat door het gelezen gedeelte heen speelt is dat er kennelijk leraren zijn die een bepaalde vrijheid voorspiegelen aan de slaven.

En als nu de slaaf en de meester beide christenen zijn en ook nog eens tot dezelfde gemeente behoren dan ontstond door die bepaalde leer van vrijheid kennelijk heel veel geredetwist en geruzie in de gemeente. Want de christelijke slaven gingen kennelijk eisen stellen aan hun christelijke meesters voor meer vrijheid, maar ook om te delen in hun rijkdom. Want zij zijn toch na hun bekering broeders in christus geworden?

Hoe gaat Paulus nu om met dit openlijke conflict in de gemeente waar Timoteus leiding aan moet geven? Hoe waren de verhoudingen toen en hoe zijn de verhoudingen nu in onze tijd? Wat kunnen wij nog van dit gedeelte leren, ook al zijn de sociale verhoudingen in onze tijd en in ons deel van de wereld compleet anders dan die van de situatie waarin Timoteus verkeerde.

Een ding is zeker, het christendom heeft voor enorme veranderingen gezorgd in de toenmalige wereld. Waar de sociale lagen zeer gescheiden waren kwamen ze samen in de christelijke gemeente. Rijk en arm, slaaf en vrije waren er verenigd. En dat leidde in toenemende mate tot spanningen in de gemeente. Want, en dat is niet onlogisch, als het koninkrijk van God komt en aanwezig is in de christelijke gemeente, moet dat dan ook niet tot andere onderlinge verhoudingen leiden? Moeten de eeuwenoude bestaande sociale en machtsverhoudingen dan niet op de schop?

En zeker als het gaat om de christelijke gemeente. We zijn toch allemaal broeders en zusters? En heeft Paulus niet gezegd dat er in Christus slaaf noch vrije is? Hij zegt in de brief aan de Galaten: Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen - u bent allen één in Christus Jezus. (Gal.3:28)

Paulus benadrukt daar de principiële gelijkheid van alle mensen voor Christus. In Christus zijn wij allen een en is er geen onderscheid meer naar sociale status. Dat is de wet van het Koninkrijk. Zo zal het straks uiteindelijk zijn. De sociale verschillen die nu nog gelden, gelden niet meer in het Koninkrijk van God. Daar gelden heel andere regels. Want God ziet immers de mens zonder aanzien des persoons aan.

Dat was en is nog steeds juist voor de mensen die onderliggen in de maatschappij en hele fijne gedachte. Het is niet verwonderlijk dat in een land als India juist in de laagste kaste, bij de onaanraakbare, verachte mensen de meeste christenen voorkomen. En hetzelfde geldt voor de sloppenwijken in tal van landen. Hoe armer en beroeder hoe geloviger men dikwijls is. Want in Christus ben je allemaal gelijk.

En wat in de normale samenleving moeilijk is dat mensen van verschillende sociale lagen elkaar ontmoeten, gebeurt wel in de christelijke gemeente. Daar eet je van een brood en drink je uit dezelfde beker. Volgende week hopen we dat weer te doen. Dan bent u er toch ook? Als voorbereiding op dat samen vieren van het avondmaal willen we vandaag nadenken over hoe de verhoudingen in het Koninkrijk van God zijn en hoe het nu nog is en hoe je daar dan weer mee omgaat.

Allereerst moeten we weten dat in de toenmalige wereld en in het Oude Testament de slavernij iets vanzelfsprekends was. Hoewel er wel regels waren voor een menselijke behandeling en in Israël slaven ook weer vrij konden komen. Meestal verviel een mens tot slavernij door grote schulden en werd je soms met je hele gezin lijfeigene van iemand.

Je had geen vrijheid meer, maar jij en je gezin hadden dan in elk geval te eten en een veilig onderkomen. Maar waarom is er niet vanuit het christelijk geloof aangedrongen op afschaffing van dit systeem dat wel mensen in onvrijheid liet verkeren? Ook bij Jezus zelf zien we in de evangeliën niet dat Hij daarvoor pleit. En ook Paulus in Jezus voetsporen pleit er niet voor. In de eerste Corinthebrief geeft Paulus duidelijk zijn mening hierover. Hij zegt daar: Laat ieder blijven wat hij was toen hij geroepen werd. Wanneer u als slaaf geroepen bent, moet u dat niets kunnen schelen, hoewel u de kans om vrij te worden zeker moet benutten.

Waarom zegt Paulus dat? Het koninkrijk van God had haast. De wederkomst van Christus werd spoedig verwacht. Het was niet de tijd om je nu druk te maken over allerlei sociale verhoudingen. Er waren andere zaken die nu de voorrang hadden. Ben je slaaf, probeer dan niet uit alle macht vrij te worden, maar richt je op de dingen van het Koninkrijk van God. Uiteraard, als je de kans krijg moet je het wel benutten, maar laat daar niet al je aandacht naar uitgaan. En dat gold evenzo goed voor allerlei andere vormen van levensstaat.

Blijf in de levensstaat waarin de Heer je geroepen heeft toen je christen werd. De tijd is kort. Je hebt al je aandacht nodig om je te richten op de komst van de Heer en de komst van Gods Koninkrijk. Paulus zegt ondertussen in diezelfde brief wel wat de wet van het koninkrijk van God is op dit punt. Hij zegt: want een slaaf die door de Heer geroepen is, is een vrijgelatene van de Heer, zoals degene die als vrij man geroepen is een slaaf van Christus is. U bent gekocht en betaald, dus wees geen slaven van mensen. Maar evenzo goed laat, broeders en zusters, ieder voor God blijven wat hij was toen hij geroepen werd.

In Christus zijn de verhoudingen anders, maar het is nu niet de tijd en de taak de hele maatschappij op zijn kop te zetten en met geweld te veranderen. Het Koninkrijk van God is als een mosterdzaad en een zout dat langzaam maar zeker zijn werk zal doen. De verandering zal eerst plaats moeten vinden in de harten van mensen, je kunt het niet afdwingen in de maatschappij.

Want was er gebeurt als Jezus en de apostelen wel direct op deze veranderingen in de maatschappij hadden afgestuurd? Het gevolg zou gelijk zijn dat men de vervolgingen over zich heen zouden afroepen. Omdat het zou overkomen op de machthebbers van die dagen dat het christelijk geloof een opruiende leer zou zijn die het hele maatschappelijke bestel omver zou werpen.

Dan had ook het christelijk geloof zich niet zo snel kunnen verbreiden als het gedaan heeft in die tijd. Naar de wereld toe bleef men gezagsgetrouw. Er is geen overheid dan die door God gegeven. En we bidden voor de keizer. En slaven moeten hun meesters gehoorzaam zijn. Met andere woorden, u heeft niets te vrezen van het christendom of het christelijk geloof. Wij zijn hardwerkende gezagsgetrouwe burgers. Tegelijk was de werkelijke Heer boven alle heren Jezus Christus en zou het Koninkrijk met alle nieuwe verhoudingen van binnen uit onafwendbaar komen. Zo bedoelde Jezus en Paulus het.

Met al deze dingen in gedachten kon Paulus daarom met een gerust hart tegen Timoteus zeggen: Wie het slavenjuk draagt, moet zijn meester hoogachten, zodat Gods naam en de leer niet worden bespot. Een slaaf die een gelovige meester heeft, mag zijn meester niet zijn respect onthouden omdat ze broeders zijn. Integendeel, hij moet hem met nog meer inzet dienen, juist omdat hij met degene die van zijn diensten gebruik maakt, in geloof en liefde verbonden is. Hoe wordt dan Gods naam en de leer bespot als je je meester niet hoogacht?

Paulus legt het uit als het respect hebben voor degenen die God boven je gesteld heeft. Als je als christen dat gezag niet respecteert, respecteer je feitelijk ook niet het gezag van God over jouw leven. Je bespot daarmee Gods naam als je jezelf misdraagt ten opzichte van je meester. Bovendien als het een gelovige meester betreft dan ben je ook nog een keer broeders van elkaar en dien je elkaar in geloof en liefde. En juist dan moet je hem met nog meer inzet dienen. Je bespot ook de christelijke leer die zegt dat we elkaar dienstbaar moeten zijn als je in opstand komt tegen degene aan wie je gehoorzaamheid verschuldigd bent.

Tegelijk gelden er ook regels voor de meesters. Zij moeten niet hoogmoedig zijn en hun hoop niet stellen op hun rijkdom, wat een erg onzeker goed is. Maar op God die ons rijkelijk van alles voorziet om er van te genieten. Voor de meesters en de rijken geldt dat ze rijk moeten zijn aan goede daden, vrijgevig en bereid om te delen. En dat heeft natuurlijk ook consequenties richting de slaven. De goede daden, de vrijgevigheid en de bereidheid om te delen moet ook hun positie verbeteren. Dat moet uit die meesters en die rijken zelf komen. Maar kan in de christelijke gemeente niet afgedwongen worden, je kunt hooguit een dringend appel doen.

Maar kennelijk ging daarover het eindeloze ziekelijke gekrakeel. Het was allemaal ontstaan door mensen die iets anders dan Paulus onderwezen en de slaven opzetten tegen hun meesters. Waardoor slaven weer dachten dat het christelijk geloof hun geldelijk gewin zou brengen. Dat ze door hun nieuwe positie als lid van de christelijke gemeente ook vergaande financiële en materiele eisen zouden mogen stellen aan hun christelijke meesters.

Paulus zegt: als je tevreden bent met wat je hebt, dan is dat grote winst. We hebben niets in deze wereld meegebracht en kunnen er ook niets uit meenemen. Of zoals ze vroeger zeiden: een doodshemd heeft geen zakken. In de linnenkast lag vroeger het doodshemd al voor je klaar mocht je komen te overlijden. Maar daar zaten geen zakken in voor het geval je zou denken dat je iets zou kunnen meenemen.

In navolging van Jezus zegt Paulus: je moet tevreden zijn met voedsel en kleren. Als je rijk wilt worden sta je bloot aan verleiding, raak je in een valstrik en val je ten prooi aan dwaze en schadelijke begeerten die een mens in het verderf storten en ten onder doen gaan. Paulus noemt zelfs de wortel van alle kwaad de geldzucht. Je moet dat als christen niet willen om dat je streven te laten zijn. Ons streven zou moeten zijn: rechtvaardigheid, vroomheid, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid. Dat geldt zowel voor slaven als vrijen, voor armen als rijken, voor dienstknechten en meesters of heren.

Als ieder rechtvaardig is in zijn handelen, dan komt het goed tussen rijken en armen. Als ieder vroom is, dan wordt God gediend in liefde boven alles en wordt de naaste liefgehad als zichzelf. Dan hou je het vol in de positie waarin God je geroepen heeft toen je tot geloof kwam.

Dat gaat niet zonder strijd, want wij mensen willen altijd meer en beter. Straks dan branden in onze maatschappij de felle discussies weer op als de bezuinigingen bekend worden. Want niemand is bereid om waar dan ook maar iets in te leveren en we vinden dat altijd de ander dat maar moet doen, terwijl we weten dat we de pijn van de crisis samen moeten dragen. We zijn zo gewend aan onze welvaart. Een welvaart die ook geestelijk iets met ons doet. Denk aan het egoïsme en de afgunst, de zelfzucht en de geldzucht.

Daarom, strijd de goede strijd van het geloof, win het eeuwige leven waartoe u en jij geroepen bent. De goede strijd van het geloof betekent in dit verband dat we niet langer gericht zijn op de dingen van de wereld, maar op de dingen van God, zodat we het eeuwige leven winnen. Dat is echt pure winst. Want rijkdom is vergankelijk, maar eeuwig leven en een leven in vrede en liefde bij God duurt eeuwig.

Over enkele weken vieren we weer het heilig avondmaal. Jezus die zijn leven voor ons gaf aan het kruis en die tot het uiterste is gegaan in het dienstknecht zijn van ons allen. Hij waste de voeten als een slaaf van zijn leerlingen. Een slaaf mag zijn Meester het respect niet onthouden. Jezus nodigt ons allen aan tafel. Hij is de gastheer die zichzelf uitdeelt in brood en wijn. Onthoudt het respect aan uw meester niet door weg te blijven van de tafel. Hij heeft u en jou met zijn leven gediend. Hij betaalde de hoogste prijs om u vrij te kopen van de slavernij van zonde en dood. Hij nodigt u en jou als Gastheer aan zijn tafel. De tafel van het koninkrijk, waarin alle onderscheid tussen slaaf en vrije, rijk en arm, man of vrouw wegvalt. We proeven daar alvast iets wat nu nog niet zichtbaar is maar straks in heerlijkheid komt. Amen.